

Allmänna val, valundersökningen 2006

ME0106

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	4
A.9	EU-reglering.....	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	6
B.0	Inledning.....	6
B.1	Innehåll.....	6
1.1	Statistiska målstorheter.....	6
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	7
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5	Referenstider.....	7
1.2	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	8
2.2.6	Modellantaganden.....	8

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Uppl ynningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Medborgarinflytande

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Allmänna val

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Jessica Persson
Telefon: 08-506 944 27
Telefax: 08-506 947 72
E-post: valstatistik@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Jessica Persson
Telefon: 08-506 944 27
Telefax: 08-506 947 72
E-post: valstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Valundersökningen bibehålles som personregister och avidentifieras i slutet av år 2010. Data i avidentifierad form bibehålles tills vidare.

A.9 EU-reglering

Allmänna val, valundersökningen, berörs inte av några EU-direktiv.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att producera statistik över väljarbeteenden vid riksdagsvalet. Mer allmänt kan sägas att syftet är att allsidigt redovisa och ge en samlad bild av allmänna valen som en dokumentation av de viktigaste inslagen i den svenska demokratin. Det ska vara en dokumentation som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid.

Valundersökningar (ibland även benämnda "valbeteendeundersökningarna") har i samarbete med Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg genomförts vid alla ordinarie riksdagsval sedan 1956. Även Europaparlamentsvalen sedan första valet 1995, liksom folkomröstningarna 1957, 1980, 1994 och 2003 ingår i mätserien.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är de politiska partierna, organisationer, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen, det politiska livet och medborgarnas politiska engagemang.

Valstatistiken kommer för en lång framtid utgöra en grund och en tillbakablick på viktiga skeenden i svensk politik och demokrati. Valundersökningarnas långa tidsserier är nästintill unika i ett internationellt perspektiv.

A.12 Uppläggnings och genomförande

SCB genomför valundersökningar i samband med allmänna valen. Datainsamlingen genomförs i huvudsak genom besöksintervjuer. Med start vid valet 1973 är undersökningarna utformade som rullande tvåstegspaneler. Hälften av svars-personerna 2006 intervjuades också 2002, den andra hälften kommer att intervjuas en andra gång vid allmänna valen 2010. Varje valundersökning omfattar också en mindre valrörelsepanel för att möjliggöra undersökningar av väljarrörlighet och kampanjeffekter under valsporten. Urvalet vid 2006 års valundersökning bestod av 3 976 personer. Hälften av samtliga svarspersoner avses intervjuas före valdagen, andra hälften efter. De som intervjuas före valet får efter valet besvara en kort enkät. De personer i förvalsdelen som inte intervjuas före valet ingår i bortfallsuppföljningen efter valet.

A.13 Internationell rapportering

På senare år har intervjufrågorna i valundersökningen i vissa avseenden anpassats till det internationella samarbetet *Comparative Studies of Electoral Systems*.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är i dagsläget inplanerade.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.0 Inledning

Valundersökningen är grundad på uppgifter från ett urval av röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18–80 år boende i Sverige. Data insamlas framför allt via besöksintervjuer, men förkortade och extremt förkortade intervjuerna genomförs via telefon.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av röstberättigade svenska medborgare bosatta i Sverige i åldrarna upp till och med 80 år. I och med att undersökningsdesignen är en rullande tvåstegspanel kan personer upp till 84 år vara med i undersökningen.

1.1.2 Variabler

För att minska intervjutiden hämtas uppgifter om personnummer, namn, adress, bostadsort, födelseort och inkomst från SCB:s register över totalbefolkningen. Från SCB:s register över befolkningens utbildning hämtas uppgifter om avslutade utbildningar. Från vallängderna hämtas uppgifter om deltagande vid de allmänna valen 2002 och 2006.

Ett antal variabler som baseras på intervjusvar tas dessutom fram, exempelvis:

- Partiidentifikation
- Utbildningsnivå
- Kunskaper om politik
- Intresse för politik
- Åsikter i politiska sakfrågor

1.1.3 *Statistiska mått*

Olika statistiska mått används för att analysera väljarbeteenden, t.ex. antal, andel (procent), summa/aggregat, differenser, variationskoefficienter, variationsbredd, korrelationskoefficienter (R^2 , Pearsons r , η^2) och index. Dessutom används olika former av regressionsanalys m.m.

1.1.4 *Redovisningsgrupper*

Genom dessa undersökningar redovisas röstbeteendet i olika befolkningsgrupper, t.ex. efter kön, ålder, inkomst, utbildning, yrke, facklig tillhörighet mm. Vidare redovisas en mängd uppgifter insamlade genom intervjuer kring röstbeslutet åsyftande att belysa bakgrunden till väljarbeteenden, bl.a. redovisas partibyten från föregående val.

1.1.5 *Referenstider*

Perioden runt riksdagsvalet den 17 september 2006, eller mer exakt intervallet augusti – november år 2006.

1.2. **Fullständighet**

Godtagbar fullständighet.

B.2 **Tillförlitlighet**

2.1 **Tillförlitlighet totalt**

Valundersökningen är grundad på uppgifter från ett urval av röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18–80 år boende i Sverige. Detta medför att de uppgifter som finns angivna i tabellerna är behäftade med slumpfel.

2.2 **Osäkerhetskällor**

2.2.1 *Urval*

Valundersökningarnas population består av vid riksdagsval röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18–80 år boende i Sverige. Panelupplägget gör dock att en och annan väljare över 80 år också deltar i undersökningarna. Har man fyllt 80 vid första intervjutillfället är man 84 vid det andra. Urvalet 2006 drogs från SCB:s befolkningsregister som ett obundet slumpmässigt urval (OSU) omfattande 3 976 personer (nettourval). Urvalets tre delar består av: panelurvalet med start 2002 omfattande 1 805 personer, ett tilläggsurval om 205 förstagångsväljare och personer som fått svenskt medborgarskap efter valet 2002 eftersom panelurvalet inte innehåller några unga förstagångsväljare och ett nytt urval om 1 966 personer, som kommer att finnas med också 2010.

2.2.2 *Ramtäckning*

Ramtäckningen är god.

2.2.3 *Mätning*

Data insamlas framför allt via besöksintervjuer, men de förkortade och de extremt förkortade intervjuerna är genomförda via telefon. De personer som intervjuades före valdagen fick efter valdagen en kort pappersenkät att besvara.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfallet vid 2006 års undersökning uppgick till 21,8 procent, vilket kan delas upp i de personer som inte kunde nås (ca 7 procent), de personer som vägrade ställa upp för intervju (ca 12 procent) och de personer som var för sjuka för intervju eller motsvarande (ca 3 procent).

I 2006 års valundersökning genomfördes 3 111 intervjuer, 1 405 före riksdagsvalet den 17 september och 1 706 efter. Sammanlagt gjordes 1 861 (60 procent) fullständiga intervjuer, 484 (16 procent) förkortade intervjuer och 766 (25 procent) extremt förkortade intervjuer.

2.2.5 *Bearbetning*

Olika registeruppgifter har matchats på datamaterialet. Även uppgifter om valdeltagande vid allmänna valen 2002 och 2006 har lagts på. Materialet har därefter analyserats med hjälp av olika statistiska metoder.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden görs.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

För varje procenttal har ett osäkerhetstal beräknats. Osäkerhetstalet är halva 95-procentiga konfidensintervallet för skattningen.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen genomförs vart fjärde år, i samband med ordinarie val till riksdagen.

3.2 **Framställningstid**

12–15 månader

3.3 **Punktlighet**

Statistiken publicerades den 31 januari 2008, i enlighet med gällande publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sam användbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Redovisning av väljarbeteende har gjorts på ungefär samma sätt sedan den första valundersökningen genomfördes år 1956.

4.2 **Jämförbarhet mellan grupper**

Det har varit ambitionen att så långt det är möjligt hålla fast vid de definitioner och indelningar som görs vid valundersökningarna. Därför finns för de flesta mått långa tidsserier att tillgå. På senare år har intervjufrågorna i valundersökningen i vissa avseenden anpassats till det internationella samarbetet *Comparative Studies of Electoral Systems*, vilket medför att det i många fall går att göra internationella jämförelser. Naturligtvis kan internationella jämförelser försvåras pga. olikheter i politiska system, valsystem, regler om röstplikt etc.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Allmänna val, valundersökningen, kan sammanvändas med:

- Allmänna val
 - o Valresultat
 - o Valdeltagandeundersökningen
 - o Nominerade och valda
- Europaparlamentsval
 - o Valresultat,
 - o Valdeltagandeundersökningen
 - o Valundersökningen
- Folkomröstningar
 - o Valresultat
 - o Valdeltagandeundersökningen
 - o Valundersökningen

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten av 2006 års valundersökning publiceras i *Allmänna valen 2006. Del 4. Specialundersökningar* (Sveriges officiella statistik, SOS). Publikationen finns tillgänglig i såväl tryckt som elektronisk form. Dessutom kommer under år 2008 en utförligare redovisning att publiceras i boken *Maktskifte* skriven av Henrik Oscarsson och Sören Holmberg vid Göteborgs universitet, som också den ingår i SCB:s skriftserie.

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst i Göteborg. Materialet kan utlämnas till forskare, se nedan.

5.2 Presentation

Resultatpublikationerna består av text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst i Göteborg. I samband med arkiveringen görs även en dokumentation av materialet.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst i Göteborg. Materialet kan utlämnas till forskare. Ansökan om utlämnande ställs till Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst, se www.ssd.gu.se. Ansökan om utlämnande prövas av primärforskare och SCB.

5.5 Upplysningstjänster

Det kommer en strid ström av förfrågningar om uppgifter som finns att hämta i valstatistiken - både sådana som omedelbart kan besvaras och sådana som kräver en del tid och arbete att ta fram. Förfrågningar besvaras dels av de personer som direkt arbetar med valstatistiken på SCB, dels av upplysningstjänsten vid SCB.